

ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ: 10 εβδομάδες

Οι φοιτητές ασκούνται στη Παιδιατρική κατά τη διάρκεια 11^{ου}-12^{ου} εξαμήνου. Χωρίζονται στις τρεις Πανεπιστημιακές κλινικές. Υπάρχει εναρμόνιση μεταξύ των εκπαιδευτικών στόχων των τριών κλινικών έτσι ώστε τόσο η από αμφιθεάτρου διδακτέα ύλη όσο και οι δεξιότητες που αποκτώνται κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης να συμπίπτουν. Τα υπεύθυνα μέλη ΔΕΠ ανά κλινική φαίνονται στο παρακάτω Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Υπεύθυνοι διδασκαλίας ανά Παιδιατρική κλινική ΕΚΠΑ

	Α' Παιδιατρική Νος. Παίδων «Η Αγία Σοφία»	Β' Παιδιατρική ή Νοσ. Παίδων «Π&Α Κυριακού»	Γ' Παιδιατρική ή Παν. Γενικό Νοσ. ΑΤΤΙΚΟΝ	Νεογνολογική Κλινική * Αρεταίειο Νοσοκομείο
Διευ/ντής	Καθ. Γ. Χρούσος	Καθ. Μ. Τσολιά	Καθ. Β. Παπαευαγγέλου	Αν Καθ. Ν. Ιακωβίδου
Μέλος ΔΕΠ υπεύθυνος φοιτητών	Αναπλ. Καθ. Β. Σπούλου	Καθ. Δ. Γουργιώτης	Επικ. Καθ. Α. Αττιλάκος	Αν Καθ. Ν. Ιακωβίδου

*Στην Νεογνολογική Κλινική του Αρεταίειου Νοσοκομείου εκπαιδεύονται για μία εβδομάδα οι φοιτητές της Α' και Β' Παιδιατρικής Κλινικής ΕΚΠΑ.

Η κλινική άσκηση στη Παιδιατρική περιλαμβάνει:

Α) Θεωρητικά μαθήματα Παιδιατρικής

Τα μαθήματα από αμφιθεάτρου γίνονται 1-2 ώρες ημερησίως. Διδάσκοντες είναι μέλη ΔΕΠ αλλά και ιατροί ΕΣΥ των αντίστοιχων κλινικών. Ακόμα συμμετέχουν και προσκεκλημένοι ομιλητές από άλλες κλινικές ή ειδικότητες (καρδιολόγοι, χειρουργοί, κλπ). Στον παρακάτω πίνακα 2 φαίνονται αναλυτικά η θεματολογία αλλά και οι εκπαιδευτικοί στόχοι των θεωρητικών μαθημάτων που γίνονται κυρίως από αμφιθεάτρου αλλά και κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης.

Πίνακας 2. Θεματικές ενότητες και εκπαιδευτικοί στόχοι μαθημάτων Παιδιατρικής

	Θεματική ενότητα	Εκπαιδευτικοί στόχοι	Ωρες*
1	Εισαγωγή στη Παιδιατρική	<ul style="list-style-type: none"> • Στόχοι και ιδιαιτερότητες της παιδιατρικής • Ορισμοί νεογνικής-παιδικής ηλικίας • Εκτίμηση σωματικής και ΨΚΚ εξέλιξης • Η Παιδιατρική σήμερα 	1-2
2	Γενετική	<ul style="list-style-type: none"> • Κλινική υποψία γενετικού νοσήματος • Διαγνωστική διερεύνηση • Συχνότερα γενετικά νοσήματα • Συμβουλευτική 	1
3	Διατροφή βρέφους/παιδιού	<ul style="list-style-type: none"> • Ημερήσιες ανάγκες βρεφών και παιδιών • Διατροφή βρέφους – εισαγωγή στερεών τροφών • Διατροφή νηπίου και μεγαλύτερου παιδιού • Διατροφικές ανάγκες εφήβων 	1
4	Μητρικός θηλασμός	<ul style="list-style-type: none"> • Σύσταση μητρικού γάλακτος • Πλεονεκτήματα μητρικού θηλασμού 	1
5	Άμεσες και απότερες επιπτώσεις του είδους του τοκετού στο Παιδί	<ul style="list-style-type: none"> • Πλεονεκτήματα φυσιολογικού τοκετού • Κακώσεις τοκετού 	1
6	Ανάνηψη νεογνού	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικά στοιχεία του Neonatal Life Support 	1
7	Κλινική εξέταση νεογνού	<ul style="list-style-type: none"> • Πρώτη εκτίμηση νεογνού • Εξέταση κατά συστήματα • Συγγενείς διαμαρτίες (επείγουσες και μή) 	1-2
8	Νεογνικός Ίκτερος	<ul style="list-style-type: none"> • Φυσιολογία ίκτερου • Παθολογικός ίκτερος • Αντιμετώπιση ίκτερου νεογνού • Νεογνική ηπατίτιδα 	1
9	Συγγενείς και περιγεννητικές λοιμώξεις	<ul style="list-style-type: none"> • Αναφορά στις συχνότερες λοιμώξεις • Επιδημιολογία • Φυσιολογία • Διάγνωση και αντιμετώπιση • Πρόληψη 	1
10	Ανάπτυξη & συμπεριφορά του Παιδιού	<ul style="list-style-type: none"> • Στάδια και ορόσημα της ψυχοκινητικής ανάπτυξης (αναπτυξιακοί σταθμοί) • Διαταραχές συμπεριφοράς-αυτισμός 	1
11	Αφυδάτωση – Οξεοβασική Ισορροπία	<ul style="list-style-type: none"> • Ορισμός αφυδάτωσης – κλινικά ευρήματα • Ηλεκτρολυτικές διαταραχές • Αντιμετώπιση 	1-2
12	Εμβόλια	<ul style="list-style-type: none"> • Οφέλη εμβολίων – επιδημιολογία νοσημάτων • Είδη εμβολίων – ανοσολογική απάντηση • Ανάλυση του ΕΠΕ • Ανεπιθύμητες ενέργειες εμβολίων 	2

		<ul style="list-style-type: none"> • Αντιεμβολιαστικό κίνημα 	
13	Πυρετός	<ul style="list-style-type: none"> • Πυρετός χωρίς εμφανή εστία (μικροβιαίμια) • Παρατεινόμενο εμπύρετο <ul style="list-style-type: none"> ◦ Διερεύνηση - ΔΔ • Υποτροπιάζοντα εμπύρετα (αυτοφλεγμονώδη νοσήματα) 	1-2
14	Αλλεργικά νοσήματα στα παιδιά	<ul style="list-style-type: none"> • Παθοφυσιολογία • Συνήθεις αλλεργικές εκδηλώσεις • Αναφυλαξία • Τροφικές αλλεργίες 	1
15	Βρογχικό άσθμα	<ul style="list-style-type: none"> • Αιτιο-παθογένεια • Κλινική εικόνα • Αντιμετώπιση – πρόληψη 	1
16	Ινοκυστική νόσος	<ul style="list-style-type: none"> • Κλινική εικόνα • ΔΔ - Διάγνωση • Γενετικός έλεγχος • Αντιμετώπιση 	1
17	Λοιμώξεις ανώτερου και κατώτερου αναπνευστικού	<ul style="list-style-type: none"> • Αναφέρονται αίτια, παθοφυσιολογία και αντιμετώπιση λοιμώξεων: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Ρινίτιδα, ιγμορίτιδα ◦ Φαρυγγοαμυγδαλίτιδα ◦ Βρογχολίτιδα ◦ Πνευμονία της κοινότητας 	1-2
18	Συνήθη γαστρεντερικά προβλήματα	<ul style="list-style-type: none"> • Επιδημιολογία - αίτια γαστρεντερίτιδας • Αντιμετώπιση • Αιμορραγία πεπτικού • Ιδιοπαθής φλεγμονώδης νόσος εντέρου 	1-2
19	Ουρολοίμωξη	<ul style="list-style-type: none"> • Κλινική εικόνα – επιπλοκές • Παθογόνα αίτια – αντιμετώπιση • Διερεύνηση - παρακολούθηση ΚΟΠ 	1
20	Φυματίωση	<ul style="list-style-type: none"> • Επιδημιολογία • Κλινική εικόνα (πνευμονική, εξωπνευμονική, λοίμωξη από άτυπα) • Διαγνωστική προσέγγιση • Αντιμετώπιση • Πρόληψη 	1
21	Άλλες λοιμώξεις	<ul style="list-style-type: none"> • Λεϊσμανίαση • Ελονοσία • Βρουκέλλωση • Μπαρτονέλλα • Ρικέτσιες • Έλεγχος ενδονοσοκομειακής μετάδοσης λοιμώξεων 	1
22	Λοιμώξεις ΚΝΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Μηνιγγίτιδα • Ιογενής μηνιγγίτιδα • Εγκεφαλίτιδα 	1
23	Εξανθηματικά νοσήματα	<ul style="list-style-type: none"> • Ιογενή νοσήματα που προβάλλουν με εξάνθημα <ul style="list-style-type: none"> ◦ Κλινική εικόνα ◦ Επιπλοκές – πρόγνωση ◦ Αντιμετώπιση 	1
24	Αντιμικροβιακά	<ul style="list-style-type: none"> • Βασικές ομάδες αντιμικροβιακών • Μηχανισμοί ανοχής 	1

		<ul style="list-style-type: none"> • Κατάχρηση αντιβιοτικών στη κοινότητα 	
25	Σπασμοί	<ul style="list-style-type: none"> • Πυρετικοί σπασμοί <ul style="list-style-type: none"> ○ Κλινική εικόνα – πρόγνωση • Επιληψία <ul style="list-style-type: none"> ○ Επιληπτικά σύνδρομα ○ Διαγνωστική προσπέλαση ○ Αντιεπιληπτικά φάρμακα 	1
26	Συνήθη νευρολογικά νοσήματα	<ul style="list-style-type: none"> • Υποτονία • Σπαστική τετραπληγία • Αταξία • Μυασθένεια • Κεφαλαγία 	1-2
27	Αιματολογικά νοσήματα	<ul style="list-style-type: none"> • Σιδηροπενική αναιμία <ul style="list-style-type: none"> ○ Κλινική εικόνα ○ Εργαστηριακή διερεύνηση ○ Αντιμετώπιση • Διαταραχές στη βιοσύνθεση Hgb <ul style="list-style-type: none"> ○ Θαλασσαιμίες ○ Δρεπανοκυτταρική αναιμία • Θρομβοπενία 	2-3
28	Κακοήθη νοσήματα	<ul style="list-style-type: none"> • Λευχαιμίες/Λεμφώματα <ul style="list-style-type: none"> ○ Επιδημιολογία ○ Κλινική εικόνα ○ πρόγνωση • Όγκοι συμπαγών οργάνων • Μεταμόσχευση μυελού των οστών 	1-2
29	Νεφρολογικά νοσήματα	<ul style="list-style-type: none"> • Αιτιοπαθογένεια, κλινική εικόνα, αντιμετώπιση και πρόγνωση των: <ul style="list-style-type: none"> ○ Οξεία και χρόνια νεφρική ανεπάρκεια ○ Σπειραματονεφρίτιδα ○ Νεφρωσικό σύνδρομο ○ Αιματουρία_(μικρο-μακροσκοπική), λευκωματουρία 	2
30	Ενδοκρινολογικά νοσήματα	<ul style="list-style-type: none"> • ΔΔ χαμηλού αναστήματος <ul style="list-style-type: none"> ○ Διερεύνηση ○ Αντιμετώπιση – χορήγηση GH • Νεανικός Σακχαρώδης διαβήτης <ul style="list-style-type: none"> ○ Κλινική εικόνα ○ Αντιμετώπιση • Υποθυροειδισμός • Συγγενής υπερπλασία επινεφριδίων • Παχυσαρκία <ul style="list-style-type: none"> Διάγνωση -Αντιμετώπιση-Πρόληψη 	2-3
31	Ρευματολογικά νοσήματα	<ul style="list-style-type: none"> • Διερεύνηση – αντιμετώπιση : <ul style="list-style-type: none"> ○ Αρθρίτιδες ○ Αγγειΐτιδες (Kawasaki, HSP) ○ Συστηματικά νοσήματα (RA, SLE...) 	1-2

32	Μεταβολικά νοσήματα	<ul style="list-style-type: none"> Κλινική υποψία μεταβολικού νοσήματος Συχνότερα μεταβολικά (PKU, γαλακτοζαιμία...) Προσυμπτωματικός έλεγχος νεογνού 	1
33	Επείγοντα στη παιδιατρική Κακοποίηση του παιδιού	<ul style="list-style-type: none"> ΔΔ κόματος 	1-2
34	Εφηβική Ιατρική	<ul style="list-style-type: none"> Εφηβεία Προβλήματα ενήβωσης Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση 	1-2
35	Καρδιολογία	<ul style="list-style-type: none"> Συγγενείς καρδιοπάθειες Καρδιακή ανεπάρκεια ΗΚΓ – αρρυθμίες 	1
36	Συνήθη Δερματολογικά προβλήματα	<ul style="list-style-type: none"> ΔΔ εξανθήματος Εξάνθημα και συστηματικά νοσήματα 	1
37	Χειρουργικές Υποειδικότητες	<ul style="list-style-type: none"> Παιδοχειρουργική <ul style="list-style-type: none"> Οξεία κοιλία (ΔΔ - διερεύνηση) Οξύ όσχεο Συνήθη Ορθοπαιδικά προβλήματα <ul style="list-style-type: none"> Συγγενές εξάρθημα ισχίου Σκολίωση Συνήθη Οφθαλμολογικά προβλήματα <ul style="list-style-type: none"> Στραβισμός Αμφιβληστροειδοπάθειες Κυτταρίτιδα κόγχου 	2-3

*** Οι ώρες διδασκαλίας ανά θεματική ενότητα διαφέρουν σε κάποιες περιπτώσεις μεταξύ κλινικών**

Οι φοιτητές παρακολουθούν το εβδομαδιαίο εκπαιδευτικό πρόγραμμα των κλινικών που περιλαμβάνει:

- I. Μετεκπαιδευτικά μαθήματα: Ομιλία προσκεκλημένου ομιλητή
- II. Παρουσίαση ενδιαφερόντων περιστατικών με ανασκόπηση της βιβλιογραφίας
- III. Βιβλιογραφική ενημέρωση

B) Κλινική άσκηση Παιδιατρικής

Περιλαμβάνει τη καθημερινή άσκηση των φοιτητών στην Παιδιατρική κλινική, Νεογνολογική κλινική και εξωτερικά ιατρεία με μέλη ΔΕΠ ή ιατρούς Ε.Σ.Υ. Οι φοιτητές προσέρχονται καθημερινά στις 8.30 πμ και αποχωρούν στις 2.00μμ.

Οι φοιτητές θα πρέπει να εκπαιδεύονται και να αποκτούν τις παρακάτω δεξιότητες:

- Ωτοσκόπηση – οφθαλμοσκόπηση
- Διενέργεια εμβολιασμών και Mantoux
- Φλεβοκέντηση και αιμοληψία
- Τοποθέτηση φλεβοκαθετήρα
- Λήψη αερίων αίματος
- Οσφυονωτιαία παρακέντηση

B1. Παιδιατρική κλινική (6-7 εβδομάδες)

Οι φοιτητές εξετάζουν τους ασθενείς τους με την επίβλεψη των ειδικευόμενων ιατρών και είναι υπεύθυνοι για τη λήψη ιστορικού, κλινική εξέταση (σημειολογία ανά ηλικία), έλεγχο σωματικής ανάπτυξης (συμπλήρωση καμπύλης σωματομετρικών) και ψυχοκινητικής εξέλιξης. Ακόμα ανάλογα με τον ασθενή οφείλουν να παρακολουθούν και να καταγράφουν την πορεία του της νόσου και να γνωρίζουν τα αποτελέσματα του εργαστηριακού ελέγχου και την χορηγούμενη αγωγή.

Στην διάρκεια της επίσκεψης με τον επιβλέποντα ειδικευμένο ιατρό παρουσιάζουν το ιστορικό των ασθενών και μετέχουν στη συζήτηση όλων των περιστατικών της κλινικής με επικέντρωση:

- στην αιτιολογία – διάγνωση – Δ.Δ συχνών παιδιατρικών νοσημάτων.
- στην αξιολόγηση εργαστηριακών εξετάσεων συνήθων και μη
- στη διάγνωση και αντιμετώπιση επειγόντων καταστάσεων στη παιδιατρική.
- στη συμμετοχή στη διαμόρφωση του σχεδίου εργαστηριακής διερεύνησης και θεραπείας του ασθενή
- φαρμακευτική αγωγή στη παιδιατρική – συνταγογράφηση.
- ενημέρωση των γονέων.
- ιατρική δεοντολογία.
- συνεργασία με άλλες ιατρικές και μη ειδικότητες (υπο-ειδικότητες της Παιδιατρικής, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, έργο- και λογο-θεραπευτές, φυσικοθεραπευτές, κλπ)

B2. Νεογνολογική Κλινική (1-2 εβδομάδες)

Κατά τη διάρκεια εκπαίδευσης τους στα νεογνά, οι εκπαιδευτικοί στόχοι περιλαμβάνουν την εξοικείωση με :

- ανάνηψη νεογνού στην αίθουσα τοκετού*
- αντικειμενική εξέταση φυσιολογικού νεογνού*
- διάγνωση συγγενών ανωμαλιών
- εκτίμηση νεογνικού ίκτερου
- συμβουλευτική θηλασμού*

- πρόωρο νεογνό (ανάνηψη, υποστήριξη αναπνοής, καθετηριασμός αγγείων)
- νοσολογία πρόωρου νεογνού –επιπλοκές προωρότητας (αναπνευστική δυσχέρεια, ίκτερος, δυσκολία σίτισης, κλπ)

*Οι φοιτητές που ασκούνται στην Α' και Β' Παιδιατρική κλινική ασκούνται για μια εβδομάδα στην Νεογνολογική Μονάδα του Αρεταίειου Νοσοκομείου προκειμένου να εκτεθούν στο Μαιευτήριο (αίθουσα τοκετού, φυσιολογικό νεογνό και συμβουλευτική λεχωϊδας).

B3. Εξωτερικά ιατρεία (ΕΙ) (2 εβδομάδες)

Η εκπαίδευση στα ΕΙ περιλαμβάνει την παρακολούθηση των:

A) Τακτικών παιδιατρικών ιατρείων

- αξιολόγηση αύξησης και ψυχοκινητικής εξέλιξης
- προληπτική παιδιατρική
 - εκτίμηση – συμβουλευτική διατροφής
 - διενέργεια εμβολιασμών

B) Ειδικών ιατρείων/μονάδων

- παιδιά με χρόνια νοσήματα (άσθμα, σακχαρώδης διαβήτης, ΙΦΝΕ, ρευματολογικά νοσήματα, ογκολογικά), αναπτυξιακή παιδιατρική και εφηβική ιατρική, Μονάδα Νεογεννήτων
- προβλήματα με συμμόρφωση στην αγωγή, ψυχολογική επιβάρυνση

Γ) Επειγόντων σε ημέρες εφημερίας (στόχοι περιγράφονται παρακάτω)

B4. Εφημερίες κατά τη διάρκεια της άσκησης (τουλάχιστον 18 ώρες)

Οι φοιτητές, για την καλύτερη εκπαίδευση τους, υποχρεούνται να συμμετέχουν στις εφημερίες της κλινικής. Παρακολουθούν:

- επείγοντα εξωτερικά ιατρεία όπου εκπαιδεύονται στην αντιμετώπιση των συνήθων επειγόντων περιστατικών (εμπύρετο - σηψαιμία, σπασμοί, αφυδάτωση, κρίση άσθματος, διαβητική κετοξέωση, κώμα, δηλητηριάσεις).
- Παραλαβή εισερχομένων για νοσηλεία ασθενών και εξέταση αυτών με ειδικευόμενο ιατρό και επιμελητή. Συμμετοχή στη διαδικασία λήψης του ιστορικού, διενέργεια κλινικής εξέτασης, συζήτηση διαφορικής διάγνωσης, αξιολόγηση αρχικών εργαστηριακών ευρημάτων και διαμόρφωση σχεδίου περαιτέρω ελέγχου και αντιμετώπισης του ασθενή.
-